

מנהל פדגוגי

אגף בכיר שירות פסיכולוגי ייעוצי

מעבר לכיתה א'

מהי מוכנות לכיתה א' וכיצד ניתן לסייע?

הורים יקרים,

לקראת המעבר לכיתה א', ההתרגשות של ההורים גדולה ונוכחת. בדף זה ננסה להסביר מהי מוכנות לכיתה א' וכיצד ניתן לחזק את המיומנויות הנדרשות למעבר בצורה חוויתית ומשחקית.

מהי מוכנות לכיתה א'?

מוכנות לכיתה א' היא תהליך של רכישה ואימון של מיומנויות והרגלים המתבססת על תהליכים של בשלות התפתחותית טבעית. באופן כללי, אנו מתבוננים על 4 תחומים מרכזיים הנדרשים להסתגלות ולהשתלבות מיטבית בבית הספר: התחום הרגשי, חברתי, תנועתי-מוטורי, והשפתי-שכלי. ניתן לפתח מיומנויות אלו באמצעות התנסות והעשרה בסביבה החינוכית והמשפחתית.

כיצד ההורים יכולים לסייע?

לעמדת ההורים לגבי המעבר מהגן לבית-הספר יש השפעה רבה על הסתגלותו של הילד למסגרת החינוכית. חשוב לשדר לילד אמונה בכוחותיו. נקודת המוצא הינה כי למידה מתרחשת בכל חלקי היום, בצורה מכוונת או שאינה מכוונת, באמצעות משחק ובפעולות יום יום, כחלק מהשגרה בבית.

ניתן לסייע בבית בפיתוח התחומים המרכזיים באמצעות:

תרגול מיומנויות רגשיות- וחברתיות

הילדים במרחב הביתי צריכים לחלוק במשאבים (מחשב, חדר, משחק, טלוויזיה ועוד), לפתור בעיות, ללמוד לוותר, לחכות, להקשיב, להביע עמדה, לעמוד בלוח זמנים, לשמור על כללי הבית או כללי משחק ועוד. התנסויות יומיומיות אלו מאפשרות פיתוח מיומנויות רגשיות וחברתיות. כשעולה קושי, יש לראות זאת כהזדמנות ולהזמין את הילד להציע פתרונות, ולנהל משא ומתן. בדקו מה יכול לעזור לו להירגע: נשימות, שמיעת מוזיקה, יצירה, פעילות גופנית ועוד. חשוב לעודד יוזמות והתנהגויות חיוביות ולהקפיד לשבח התנהגויות המתחשבות באחר: עזרה לאח, התחלקות בצעצוע, התעניינות בשלומם של קרוב משפחה.

שיח רגשי

שיח רגשי חשוב ליצירת תקשורת משמעותית, לפיתוח אמפתיה וראיית האחר. חיי היום יום מפגישים אותנו עם מגוון של רגשות משתנים, יש לתת מקום למגוון של רגשות, לשוחח עם הילד על רגשותיו תוך התחברות לכוחות שלו ושל המשפחה. ניתן בארוחת ערב לערוך סבב משפחתי על חוויה נעימה/ לא נעימה שהייתה לי היום, ואיך התגברתי עליה? משחקי תפקידים (אפשר גם באמצעות בובות, חיות וכו') מאפשרים לילד להביע רגשות שונים דרך משחק.

קשרים חברתיים עם ילדי הגן חשוב לעודד שמירה על קשרים חברתיים ומפגשים. חשוב לדאוג שהילד יזמין חברים או יתארח אצלם, במידת האפשר.

פעילות גופנית משחקים המערבים תנועה ופעילות גופנית (ריקוד, דילוגים, "דג מלוח") מאפשרים לתרגל מיומנויות מוטוריות בבית ומחוצה לו, לסייע בפריקת מתח וחרדה, ולפתח דימוי גופני ועצמי. פעילויות רבות בבית מאפשרות התנסות בפעולות מוטוריות עדינות: שימוש בכלי אוכל להכנת סלט ועוגה, סחיטת סמרטוטים, התנסות בכלי עבודה וכמובן ציור וגזירה.

פיתוח כישורי שיחה והעשרה כללית

היכולת לנהל שיחה עם ילדים ומבוגרים בצורה שיבינו אותם הינה המפתח לתקשורת בינאישית. ניתן לאמן את הילד להקשיב לשיחה, לענות ולשאל שאלות, להתעניין ולתאר. ניתן לבקש לשתף באופן מילולי בחוויות משחק, שחזור של סיפור, שיחה עם חבר, תיאור של תכנית טלוויזיה שצפה בה. חשוב להעשיר את אוצר המילים דרך ספרים וסיפורים.

מה לעשות כאשר עולות שאלות בנושא?

במהלך שנת הלימודים, הגננות לומדות להכיר כל אחד מן הילדים ונבנית תוכנית לקידום באופן פרטני וקבוצתי. במקרה ועולה שאלה לגבי מידת המוכנות של ילדכם, ו/או למענים להם הוא זקוק במעבר, חשוב לקיים מפגש חשיבה משותף של ההורים, הגננת, יועצת ופסיכולוגית השפ"ח של הגן, מוקדם ככל הניתן. להרחבה בנושא [דחיית המעבר לביה"ס והישארות שנה נוספת בגן חובה](#)

